

АНОТАЦІЇ

Бессараб А.О. Теоретико-методологічні основи підготовки апарату організації засвоєння знань навчального видання

У статті розкрито методику підготовки апарату організації засвоєння знань як структурного компонента підручника (навчального посібника), який активізує та спрямовує пізнавальну діяльність студентів на опанування дисципліни.

Ключові слова: апарат організації засвоєння знань, пізнавальна діяльність, підручник, навчальний посібник.

Зіборов В.І. Обґрунтування структури правової культури майбутніх фахівців

У статті підвищення рівня правової культури майбутніх фахівців обґрунтовано через формування інтелектуальної, емоційно-психологічної й діяльнісної складових.

Ключові слова: правова культура, інтелектуальний компонент, емоційно-психологічний компонент, діяльнісний компонент.

Ільченко О.Г. Кабінет природознавства в старшій школі

У статті розкрито переваги кабінету природознавства для старшої школи та доведено, що це дає змогу вирішити педагогічну проблему галузевого підходу до формування знань учнів, особливо профільної школи; економічну проблему обладнання школи сучасними засобами навчання, особливо малокомплектної; національну проблему формування в учнів життєствердного образу природи, образу світу.

Ключові слова: кабінет природознавства, навчально-методичне забезпечення, природознавство.

Іноземцева С.В. Проблеми організації соціально-педагогічної роботи з підлітками з особливими потребами в спеціальних навчальних закладах України (друга половина 70-х – 80-ті рр. ХХ ст.)

У статті подано історико-педагогічний аналіз проблем організації соціально-педагогічної роботи з підлітками з особливими потребами в спеціальних навчальних закладах України в другій половині 70-х – 80-х рр. ХХ ст. Визначено категорії дітей з особливими потребами, типи навчальних закладів, зміст, напрями, основні форми та методи соціально-педагогічної діяльності на зазначеному етапі розвитку української держави.

Ключові слова: підлітки з особливими потребами; спеціальні навчальні заклади; зміст, напрями, форми та методи соціально-педагогічної роботи.

Кабак Ю.В. З досвіду організації науково-дослідної роботи студентів у ВНЗ інженерно-будівельного профілю

У статті розглянуто завдання та форми науково-дослідної роботи студентів в інженерно-будівельних ВНЗ.

Ключові слова: науково-дослідна робота студентів, навчальний процес, позааудиторна робота.

Кабанська О.С. Роль педагогічного прогнозування у професійній діяльності вчителя

У статті визначено поняття “педагогічне прогнозування” як процес отримання випереджальної інформації про виділений об’єкт, що спирається на науково обґрунтовані положення та методи. Розкрито роль прогнозування у професійній діяльності вчителя. Визначено педагогічні умови, які забезпечують оволодіння майбутніми вчителями вміннями педагогічного прогнозування.

Ключові слова: педагогічне прогнозування, вчитель, педагогічні умови, професійна підготовка.

Квас О.В. Засади дитиноцентризму в дослідницькій спадщині С. Балея

Можна сміливо говорити про те, що завдяки дослідженням С. Балея педоцентричні ідеї в першій половині ХХ ст. було реалізовано на практиці. Під керівництвом ученого проводилися дослідження психічних здібностей дітей та молоді. Це мало великий вплив не лише на реформування дошкільного виховання та шкільної освіти, а й, що не менш важливо, на суттєву переорієнтацію ментальності дорослих, педагогів у відносинах з дітьми. Дітей почали розглядати не крізь призму психології дорослої людини, а як особистість, яка має власний світ, свої індивідуальні психічні потреби, здібності та інтереси.

Ключові слова: дитинство, дитиноцентрична орієнтація, періодизація дитинства, педоцентризм, дозрівання.

Кендзьор П.І. Організація історичної дослідної діяльності в місцевій громаді як форма полікультурного виховання особистості

Враховуючи сучасні освітні та суспільні тенденції й потреби, загальноосвітня школа потребує гнучкої системи впровадження дієвої практики полікультурного виховання. Організація історичної дослідної діяльності учнів у місцевій громаді є вагомим чинником формування активної громадянської позиції молодого покоління в умовах багатокультурного суспільства.

Ключові слова: місцева громада, полікультурне виховання, історична дослідна діяльність.

Кокоріна Л.В. Особливості підтримки обдарованих дітей у загальноосвітніх школах Іспанії на законодавчому рівні

У статті розглянуто особливості підтримки обдарованих дітей у загальноосвітніх школах Іспанії на законодавчому рівні. Проаналізовано закони країни в освітній сфері, в яких приділено особливу увагу обдарованим дітям. Охарактеризовано особливості адаптування навчального процесу до особливих вимог інтелектуально обдарованих дітей.

Ключові слова: загальноосвітня школа, освіта в Іспанії, обдаровані діти, освіта обдарованих дітей.

Колоскіна О.А. Створення умов для ефективного функціонування педагогічного забезпечення розвитку національної свідомості та самосвідомості учнів початкових класів

У статті зазначено, що провідними умовами ефективного функціонування системи педагогічного забезпечення розвитку національної свідомо-

сті учнів початкових класів є: створення ситуацій внутрішнього сприйняття учнями знань про українську культуру на рівні самоцінних; педагогічне забезпечення процесу формування в молодших школярів особистісного сенсу діяльності у напрямі оволодіння національними цінностями; використання вчителем на уроках української мови, народознавства та створення в позаурочний час емоційно-естетичного фону, який стає засобом розвитку національної свідомості особистості молодшого школяра; сформованість у вчителя високого рівня знань теорії та технології організації виховного процесу молодшого школяра.

Ключові слова: провідні умови, функціонування системи педагогічного забезпечення, розвиток національної свідомості, учні початкових класів, емоційно-естетичний фон, технології організації навчально-виховного процесу, ситуації емоційного переживання.

Кондратюк В.В. Зміст підготовки педагогічних кадрів до роботи в профільній школі

У статті визначено критерії відбору змісту профільної, педагогічної й післядипломної освіти вчителів, форми організації допрофільного та профільного навчання в період курсової підготовки й підвищення кваліфікації.

Ключові слова: профільне навчання, зміст профільного навчання школярів, контекстне навчання.

Конох А.П., Притула О.Л. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури до застосування національних видів фізичного виховання

У статті здійснено комплексний науковий аналіз проблеми професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до застосування національних бойових мистецтв у своїй професійній діяльності в контексті подальшої розробки та впровадження цілісної системи професійної підготовки майбутніх фахівців з українського рукопашу “Спас”; розроблено й обґрунтовано теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців із національних бойових мистецтв у вищих педагогічних навчальних закладах; визначено організаційно-методичні умови реалізації цього процесу.

Ключові слова: підготовка вчителів фізичної культури, спеціалізація, бойові мистецтва, український рукопаш “Спас”, вищий навчальний заклад.

Кравченко В.М. Концептуальні підходи допрофесійної підготовки студентів на засадах інтенсифікації

Розкрито деякі концептуальні підходи до вдосконалення професійної підготовки студентів у вищому навчальному закладі на засадах інтенсифікації.

Ключові слова: професійна підготовка, інтенсифікація, навчальний заклад.

Кутик О.М. Рівень задоволення освітніх потреб учнів як один із критеріїв результативності діяльності навчального закладу

У статті обговорюються можливості використання рівня задоволення освітніх потреб учнів як інтегрального критерію результативності діяльності навчального закладу. Описано особливості дослідження цього критерію.

Ключові слова: рівень задоволення освітніх потреб учнів, інтегральний критерій, моніторинг.

Кушнірик Н.Я. Проблема використання казки в діагностиці креативності дошкільника

У статті показано необхідність діагностики для розвитку креативності дошкільника та вплив багатьох чинників на проблеми використання казки.

Ключові слова: креативність, креативний дошкільник, діагностика креативності, казка.

Левченко Я.Е. Особливості релігійно-етичного компонента формування особистості майбутнього вчителя

Проаналізовано релігійно-етичні погляди на проблему людини та її особистість у різних духовно-релігійних вченнях.

Ключові слова: особистість, духовність, моральність, релігія, буддизм, індуїзм, конфуціанство, християнство, іслам.

Лисак Н.О. До проблеми педагогічної взаємодії у процесі навчання у вищому навчальному закладі

У статті обґрунтовано, що взаємодія суб'єктів освітнього процесу – це цілісність, що виступає одночасно як єдність протилежних типів взаємозв'язку (суб'єкт-суб'єктного, суб'єкт-об'єктного), протилежних типів змісту обміну (духовного і практичного), протилежних способів обміну (діяльності й спілкування). Кожна з “площин” розгляду взаємодії (“тип взаємозв'язку”, “зміст обміну”, “спосіб обміну”) задає певний “простір” для відповідних протилежностей, а перетин “площин” – “простір можливостей” для взаємодії суб'єктів освітнього процесу.

Ключові слова: педагогічна взаємодія, навчання, освітній процес.

Марченко О.Г. Інформаційні показники ефективності розвитку навчально-виховного середовища вищого військового навчального закладу з позиції особистісно орієнтованого підходу

Проаналізовано інформаційні функції навчально-виховного середовища вищого військового навчального закладу з позицій особистісно орієнтованого підходу. Запропоновано визначення навчальної інформації та педагогічного шуму. Для виміру навчальної інформації введено показники: кількість, тезаурус, доступність, відносна та абсолютна цінність, приріст.

Ключові слова: навчально-виховне середовище, вищий військовий навчальний заклад, навчальна інформація, інформаційні показники.

Мельничук І.В. Рамковий закон як один з основних елементів правового регулювання системи вищої освіти Німеччини

У статті проаналізовано правове регулювання системи вищої освіти Німеччини. Розглянуто Рамковий закон про вищу освіту як один з основних елементів системи правового регулювання.

Ключові слова: система вищої освіти Німеччини, Рамковий закон про вищу освіту, система правового регулювання.

Мельничук І.М. Аналіз структурних компонентів моделі системи професійної підготовки майбутніх соціальних працівників засобами інтерактивних технологій у вищій школі

У статті проаналізовано структурні компоненти моделі системи професійної підготовки майбутніх соціальних працівників засобами інтерактивних технологій у вищій школі. Визначено науково-методологічні засади реалізації системи підготовки соціальних працівників засобами інтерактивних технологій.

Ключові слова: модель, система, інтерактивні технології.

Резунова О.С. Наступність у процесі допрофесійної підготовки майбутніх аграріїв

У статті висвітлено аналіз можливостей реалізації принципу наступності в допрофесійній підготовці майбутніх студентів ВНЗ у системі аграрної освіти. Наведено огляд останніх робіт, пов'язаних з питаннями реалізації принципу наступності.

Ключові слова: допрофесійна підготовка, аграрна освіта, принцип наступності.

Рябченко Л.О. Управління самостійною пізнавальною діяльністю майбутніх економістів

У статті розглянуто проблему управління самостійною пізнавальною діяльністю майбутніх економістів. У результаті проведеного дослідження зроблено висновок, що організацію пізнавальної діяльності студентів (рівень її забезпечення у ВНЗ) можна розглядати як системний чинник забезпечення якості вищої освіти та ефективності підготовки спеціалістів до професійної діяльності.

Ключові слова: пізнавальна діяльність, якість вищої освіти, ефективність підготовки, професійна діяльність.

Савіщенко В.М. Педагогічні умови соціалізації майбутніх юристів у фаховій підготовці

Розкрито поняття “професійна соціалізація особистості юриста” та педагогічні умови соціалізації студентів у процесі фахової підготовки.

Ключові слова: педагогічні умови, соціалізація, фахова підготовка.

Сватєєв А.В. Формування професійно значущих якостей майбутнього тренера-викладача у процесі професійної підготовки

У статті висвітлено деякі особливості формування професійно значущих якостей майбутнього тренера-викладача у процесі професійної підготовки у вищих навчальних закладах.

Ключові слова: професійна освіта, підготовка, готовність, професіоналізм, тренер-викладач, професійна діяльність.

Сігіда Т.В. Урахування особливостей мислення учнів гуманітарного профілю старших класів при викладанні предметів природознавчого циклу

У статті з'ясовано, якою повинна бути природнича освіта гуманітаріїв і чи мають її зміст, методика викладання відрізнятися від вивчення компонентів

освітньої галузі “Природознавство” у спеціалізованих класах з поглибленим вивченням природознавчих дисциплін. Проаналізовано психологічні особливості (зокрема мислення) учнів цієї категорії.

Ключові слова: природнича освіта, особливості мислення, природознавчий цикл.

Старовойт С.М. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою

У статті теоретично обґрунтовано сучасні наукові проблеми та практичні завдання, пов’язані з пошуком нових шляхів і засобів ефективного управління національною системою освіти, яка потребує всебічного й глибокого аналізу теоретичних ідей та концепцій.

Ключові слова: менеджмент, педагогічний менеджмент, управління.

Стукало О.А. Сутність та складові педагогічної культури викладача ВНЗ

У статті розглянуто складові педагогічної культури викладача. Зроблено спробу аналізу загальних складових, що є необхідними компонентами професіоналізму викладача ВНЗ.

Ключові слова: викладач ВНЗ, професіоналізм, педагогічна майстерність, педагогічна техніка.

Стяглик Н.І. Організація навчальної діяльності студентської групи за допомогою консультанта

У статті визначено роль консультування в навчальному процесі вищого навчального закладу. Описано різні види консультацій. Висвітлено організацію консультування довіреними особами інших членів студентської групи. Виділено основні функції студента-консультанта. Обґрунтовано необхідність його підготовки до реалізації цих функцій.

Ключові слова: консультування, консультант, функції консультанта, навчальний процес, майбутні вчителі.

Сулейманова В.Р. Проблеми навчання професійного спілкування англійською мовою в технічному ВНЗ

У статті розглянуто актуальні проблеми навчання англійською мовою студентів вищих технічних навчальних закладів, проаналізовано стан цієї проблеми в інженерно-педагогічному ВНЗ.

Ключові слова: англійськомовне спілкування, вищий технічний навчальний заклад, говоріння, аудіювання, читання, письмо, навички.

Сущенко Л.О. Проблема організації самостійної пізнавальної діяльності студентів ВНЗ

У статті розглянуто основні шляхи організації самостійної пізнавальної діяльності студентів за рахунок побудови й проведення занять за принципами проблемності, науковості, професійного спрямування та здійснення системного контролю, спрямованих на формування у студентів творчих здібностей, наукового світогляду, професійних знань.

Ключові слова: самостійна пізнавальна діяльність, самоосвіта, самопідготовка.

Таран І.В. Сутність особистісно орієнтованого навчання у вищому навчальному закладі

У статті розглянуто ефективність навчання студентів з проектування та реалізації індивідуальних освітніх маршрутів.

Ключові слова: особистісно орієнтоване навчання, вищий навчальний заклад, ефективність навчання.

Твердохліб Т.С. Розвиток ідей гуманістичної педагогіки як актуальна історико-педагогічна проблема

У статті здійснено спробу визначення основних напрямів дослідження сучасними науковцями розвитку ідей гуманістичної педагогіки як історико-педагогічної проблеми.

Ключові слова: гуманістична педагогіка, історія педагогіки, історико-педагогічна проблема, напрями дослідження.

Тимошенко Ю.Ю. Системний підхід до процесу формування самоосвітньої компетентності школярів у процесі навчання в умовах загальноосвітнього навчального закладу

У статті теоретично обґрунтовано системний підхід до формування самоосвітньої компетентності школярів у процесі навчання в умовах ЗНЗ. Здійснено спробу аналізу основних шляхів формування самоосвітньої компетентності в учнів.

Ключові слова: самоосвітня компетентність, самоосвіта, самовдосконалення, самоосвітні уміння.

Тищенко О.І. Розвиток психіки у філогенезі і свідомість

У статті висвітлено питання філогенезу і свідомості, умов і законів, які сприяють формуванню гармонійної особистості.

Ключові слова: філогенез, психіка, психічний розвиток, свідомість.

Ткаченко Л.П. Риторичний потенціал літературних пам'яток Київської Русі

У статті розглянуто риторичний потенціал літературних пам'яток Київської Русі, простежено зародження власне української риторичної традиції, досліджено світську наукову літературу того часу, яка містила поради молодим ораторам.

Ключові слова: пам'ятки, джерела, риторична традиція, апокрифи, ізборники.

Ткачов С.І. Доцільність вивчення вітчизняного досвіду громадської освіти XIX ст.

У статті обґрунтовано доцільність вивчення досвіду громадянської освіти в Україні XIX ст., що є важливим у контексті врахування підходів, відповідних ідей і поглядів українських філософів і педагогів. Розкрито причини необхідності наукового аналізу національної педагогічної спадщини для вирішення проблеми громадянської освіти сьогодні.

Ключові слова: громадянська освіта, українська державність, національна самосвідомість, українська інтелігенція.

Торічний О.В. Психолого-педагогічні засади військової підготовки юнаків призовного віку у середніх навчальних закладах України

У статті охарактеризовано сутність та зміст військової підготовки юнаків у середніх навчальних закладах. Автором здійснено аналіз зазначеної проблеми з позицій системного підходу.

Ключові слова: військова підготовка, психолого-педагогічні засади, системний підхід.

Трофімук К.В. Основні вимоги до професійної діяльності фахівців з туризму

У статті розглянуто систему теоретичних знань, якими повинні володіти майбутні фахівці з туризму, а також визначено основні вимоги до сучасного фахівця з туризму.

Ключові слова: професійна діяльність, фахівці з туризму, система теоретичних знань, групи вимог: професійні, ділові й особисті.

Устинова В.О. Структурування змісту гуманітарних дисциплін як проблема сучасної фахової підготовки студентів педагогічних ВНЗ

У статті розглянуто питання структурування змісту гуманітарних дисциплін у процесі фахової підготовки студентів педагогічних вищих навчальних закладів.

Ключові слова: зміст освіти, гуманізація освіти, модернізація освіти, фахова підготовка.

Фісун О.В. Теоретичні засади формування фасилітуючої позиції вчителя в системі науково-методичної роботи закладу освіти

У статті розкрито зміст, форми і методи науково-методичної роботи закладу освіти. Проаналізовано завдання, методи, форми науково-методичної роботи, спрямованої на формування фасилітуючої позиції вчителя.

Ключові слова: науково-методична робота, фасилітація, позиція вчителя, особистісно орієнтоване навчання, творчий підхід.

Фомін В.В. Проблеми взаємодії дошкільних навчальних закладів і сім'ї в історії вітчизняної педагогічної думки

У статті розглянуто динаміку становлення та розвитку проблеми взаємодії дошкільних освітніх установ із сім'єю; проведено аналіз державних, урядових документів і методичної літератури з питань організації сумісної діяльності ДНЗ з родинами дошкільників; виокремлено найпоширеніші форми і методи співпраці працівників дошкільної освіти з батьками в певний історичний період.

Ключові слова: взаємодія, співпраця, педагогізація батьків, пропаганда педагогічних ідей, освітній процес.

Фунтікова О.О. Вплив управлінських рішень керівника дошкільного навчального закладу на економічну ефективність організації педагогічного процесу

У статті викладено новий погляд на застосування керівником ДНЗ економічних методів у плануванні роботи.

Ключові слова: керівник дошкільного навчального закладу, економічне планування, економічні методи.

Хаустова О.В. Аксиологічний підхід як методологічна основа розвитку духовного потенціалу вчителя

У статті розглянуто особливості застосування аксиологічного підходу як методологічної основи розвитку духовного потенціалу вчителя в системі післядипломної педагогічної освіти.

Ключові слова: аксиологічний підхід, цінності, духовний потенціал учителя.

Хомяк Л.В. Сутність педагогічного проектування

Уточнено сутність педагогічного проектування та проаналізовано його термінологію; розглянуто компоненти проектувальної діяльності педагога; виокремлено етапи створення педагогічного проекту й виявлено закономірності процесу проектування.

Ключові слова: педагогічне проектування, проект, планування, проектування, розробка.

Черепехіна О.А. До проблеми формування професіоналізму майбутніх психологів у контексті синергетичної парадигми

У статті розглянуто актуальні питання професійної підготовки психологів у ВНЗ, спрямованої на формування в них професіоналізму. Обґрунтовано необхідність урахування синергетичного підходу в процесі формування професіоналізму майбутніх психологів.

Ключові слова: формування професіоналізму, професійна підготовка психологів у ВНЗ, професіоналізм, психолог, синергія, синергетичний підхід.

Чумакова А.А. До питання соціально-педагогічної корекції молодших школярів із мінімальними порушеннями у сфері психофізіології

У статті розглянуто індивідуально-типологічні особливості дітей з мінімальними порушеннями у сфері психофізіології: затримкою психічного розвитку (ЗПР) і синдромом дефіциту уваги та гіперактивності (СДУГ). Визначено основні умови для комплексної корекції розвитку молодших школярів із ЗПР та СДУГ у загальноосвітніх школах.

Ключові слова: діти з мінімальними порушеннями розвитку, затримка психічного розвитку, синдром дефіциту уваги з гіперактивністю, корекція, компенсація, загальноосвітня школа.

Шопіна А.В. Педагогічні умови формування професійно-творчої компетентності

У статті висвітлено педагогічні умови, що забезпечують ефективність професійно-творчої компетентності майбутнього вчителя в процесі педагогічної освіти. Розглянуто найбільш загальні та принципово важливі умови, які забезпечують сформованість структури творчої готовності особистості вчителя до педагогічної праці через оптимальний, інтелектуальний, духовний, соціальний, індивідуальний, творчий розвиток.

Ключові слова: творча готовність, професійно-творча компетентність, професійно-педагогічна підготовка, педагогічні умови.

Шурко Г.К. Створення єдиного освітнього простору між ліцеєм і вищим навчальним закладом для підготовки майбутніх інженерів-будівельників

У статті висвітлено принципові підходи до створення єдиного освітнього середовища між ліцеєм і вищим навчальним закладом для неперервної професійної підготовки майбутніх інженерів-будівельників.

Ключові слова: неперервна освіта, неперервна професійна підготовка, єдине освітнє середовище.

Ялліна В.Л. Особливості змісту розумового виховання старшокласників у загальноосвітній школі України на початку ХХ ст.

У статті показано вплив змісту навчальних програм, пояснювальних записок, навчальних підручників на розумове виховання старшокласників на початку ХХ ст.

Ключові слова: розумове виховання, мислення, навчальні плани, підручники.